

ЧЛАНЦИ И РАСПРАВЕ / ARTICLES AND TREATISES

UDC 321.7:004
<https://doi.org/10.2298/ZMSDN2698183D>
ПРЕГЛЕДНИ НАУЧНИ РАД
Примљен: 1. 5. 2026.
Прихваћен: 22. 5. 2026.

ИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЈА
ЛИКВИДНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ
Домети, ограничења и примена модела
ликвидне скупштине

ЈОВАН В. ДИМИТРИЈЕВИЋ

Београд, Србија
jovan.v.dimitrijevic@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0006-8322-4991>

САЖЕТАК: Рад испитује да ли се ликвидна демократија може институционализовати кроз модел ликвидне скупштине као допуну савременој представничкој демократији. Полазиште анализе јесте криза легитимитета изборно-партијског модела и Фишкинова трилема демократске реформе, која показује тешкоћу истовременог остваривања масовне партиципације, политичке једнакости и делиберативног квалитета. Рад почива на теоријско-нормативној анализи и критичком прегледу литературе из демократске теорије, студија платформи и рачунарских наука. Основна теза гласи да ликвидна скупштина може повећати селективну партиципацију, флексибилност представљања и епистемички квалитет одлука, али само ако се уреди као социо-техничка институција са јасним правним, алгоритамским и безбедносним гаранцијама. Истовремено, модел отвара ризике концентрације утицаја, алгоритамске нетранспарентности, поларизације, дезинформација и напетости између проверљивости и тајности гласања. Закључује се да ликвидна скупштина није замена за парламент, већ могуће допунско тело у ограниченим областима јавне политике.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: ликвидна демократија; ликвидна скупштина; представничка демократија; платформско управљање; алгоритамска регулација; дигитална демократија

УВОД

Савремене либералне демократије суочавају се са падом поверења у институције, слабењем посредничке улоге странака и осећањем грађана да избори више не обезбеђују довољну контролу над јавним одлучивањем. Класични представнички модел почива на периодичном преносу мандата, што грађане претвара у повремене учеснике, а политичке елите у сталне управљаче политичког процеса. Зато Хелена Ландемор савремену демократију усмерава ка отворенијим облицима учешћа грађана [Landemore, 2020: xvi, 11]. На том месту настаје простор за демократске иновације које треба да прошире учешће, а да не угрозе институционалну стабилност.¹

Свака радикалнија реформа, ипак, наилази на ограничење које Фишкин означава као трилему демократске реформе. У масовним друштвима тешко је истовремено обезбедити политичку једнакост, широку партиципацију и квалитетну делиберацију [Fishkin, 2009: 53]. Референдумска демократија шири учешће, али често трпи због недовољне информисаности. Мини-јавности² подижу квалитет расправе, али остају ограничене на мали број учесника. Ликвидна демократија се у новијој литератури јавља као покушај да се ова три циља повежу кроз другачији институционални дизајн [Valsangiacomo, 2025: 1–2].³

Основно питање рада гласи – Може ли се модел ликвидне скупштине нормативно и институционално обликовати тако да представља одрживу допуну представничкој демократији? Полазна претпоставка је опрезна. Ликвидна скупштина има демократске предности, али само ако се не посматра као пука платформа за гласање. Она мора бити схваћена као социо-техничка институција, у којој су правна правила, алгоритамска архитектура, јавност расправе и одговорност међусобно повезани [Randma-Liiv and Lember, 2022: 133; Tseng, 2025: 160–161].⁴

КОНЦЕПТУАЛНИ ОКВИР

Демократска теорија разликује више модела колективног одлучивања према начину расподеле политичке моћи, обиму учешћа и процедури легитимисања одлука. Представничка демократија почива на преносу

¹ Отворена демократија у овом раду означава институционално ширење учешћа грађана изван класичног изборног циклуса, без одбацивања представничких институција [Landemore 2020: xvi, 11–14].

² Мини-јавности су насумично одабрани форуми грађана, дизајнирани да буду довољно мали за квалитетну делиберацију, а довољно репрезентативни да буду демократски легитимни [Landemore, 2020]. Ова тела (нпр. грађанске пороте или скупштине) омогућавају информисано решавање комплексних питања од јавног интереса [Smith, 2009: 76].

³ Фишкинова трилема означава напетост између политичке једнакости, масовне партиципације и квалитетне делиберације. Институционални модели најчешће снажно остварују два циља, док трећи остаје ограничен [Fishkin, 2009: 46–54].

⁴ Социо-техничка институција значи да правна правила, политичке процедуре, програмска архитектура и корисничко понашање делују као повезана целина, а не као одвојени слојеви система [Randma-Liiv and Lember, 2022: 133; Tseng, 2025: 160–161].

овлашћења за политичко одлучивање: грађани путем избора поверавају мандат представницима на ограничен временски период [Blum and Zuber, 2016: 164]. Директна демократија тежи непосредном утицају грађана на одлуке, али у сложеним друштвима наилази на проблем когнитивног преоптерећења⁵ [Smith, 2009: 5; Fishkin, 2009: 33–34].

Партиципативна демократија наглашава вредност сталног учешћа, јер оно развија грађанске врлине и оснажује појединце [Smith, 2009: 5; Fishkin, 2009: 76]. Делиберативна демократија тежиште помера са самог гласања на процес формирања ставова. Легитимне одлуке треба да произлазе из јавне, рационалне и инклузивне расправе, а не из пуког пребројавања гласова [Smith, 2009: 10–11; Fishkin, 2009: 80].

У том оквиру, Валсанђакомо ликвидну демократију одређује као флексибилни спој директног гласања и делегативног представљања. Грађанин може гласати непосредно, али и привремено поверити свој глас лицу које сматра компетентнијим за одређено питање. Делегација може бити тематска, транзитивна и опозива [Valsangiacomo, 2021: 1–2; Ford, 2014]. Зато систем није чисто директан, нити класично представнички. Он мења однос између грађанина и представника, јер политичка моћ није једном за свагда предата, већ остаје повратна.⁶

Делегирање значи добровољни пренос гласачке тежине на заступника. Грађанин задржава право да лично гласа о конкретном питању, чиме се делегирање за ту одлуку суспендује [Behrens et al., 2014: 22–23]. Опозивост је механизам контроле. За разлику од изборног циклуса, у коме грађани често губе непосредну контролу над представником до следећих избора, у ликвидној демократији делегација може бити повучена, промењена или преусмерена у сваком тренутку [Blum and Zuber, 2016: 164; Behrens et al., 2014: 25–26].

Транзитивност, односно мета-делегирање, омогућава да лице коме је поверен глас тај глас проследи трећој особи у чију процену има више поверења [Blum and Zuber, 2016: 163; Ford, 2002: 6]. Тако настају ланци поверења кроз које се утицај може усмеравати ка информисанијим актерима [Behrens et al., 2014: 24–25]. Тематска специјализација омогућава да грађанин не преноси утицај једној особи за сва питања, већ да различите заступнике бира за различите области јавне политике [Behrens et al., 2014: 22; Blum and Zuber, 2016: 167].

Из ове логике произлази модел ликвидне скупштине. За разлику од страначки конституисаног парламента, у коме су чланови одређени изборним резултатом и располажу једнаком формалном снагом, у ликвидној скупштини гласачка моћ учесника зависи од броја поверених делегација.

⁵ Когнитивно преоптерећење настаје када огромна количина сложених политичких тема премаши капацитет грађана за њихову адекватну обраду [Sunstein, 2017]. Услед овог терета, грађани прибегавају „рационалном незнању”, па њихови ставови често остају површни, неинформисани и изузетно подложни манипулацији [Fishkin, 2009: 2–3].

⁶ Тематска делегација узима пренос гласа за одређену област; транзитивност омогућава прослеђивање гласа; опозивост омогућава делегатору да повуче или промени делегацију [Behrens et al., 2014: 22–26; Valsangiacomo, 2022: 61–65].

Такав модел континуирано мапира, агрегира и делиберативно обрађује тренутну вољу и дисперзивну стручност грађана. Његов смисао није у укидању представљања, већ у његовом прецизнијем, тематски ограниченом и опозивом облику.

Ликвидна демократија, ипак, не функционише у друштвеном вакууму. Њена инфраструктура је платформа, а платформа није неутрално техничко окружење. Гилспи и Горва показују да корисничко сучеље, правила модерације и алгоритми видљивости утичу на политичко понашање и исходе [Gillespie, 2018: 1–2; Gorwa, 2024: 1–5]. Зато је ликвидна скупштина институционално-алгоритамски поредак. Кôд у њој делује као део процедуралних правила која су у класичном парламенту смештена у устав, пословник и парламентарну праксу.⁷

Историјски развој модела показује да ликвидна демократија има дубље теоријске корене од дигиталне културе 21. века. Милер је већ 1969. године предложио могућност директног или опозиво делегираног гласања у законодавном процесу [Miller, 1969: 107–113]. Развој рачунарских мрежа, а касније и онлајн платформи, омогућио је да се ова идеја технички спроведе у већим заједницама. Истовремено, алгоритамска литература указује да мреже делегација не производе нужно најбољу одлуку, јер њихов исход зависи од дизајна правила, структуре поверења и начина обраде гласова [Kahng et al., 2021: 1223–1252].

НОРМАТИВНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И РИЗИЦИ

Прва предност ликвидне скупштине јесте селективна и континуирана партиципација. Уместо захтева да сваки грађанин буде активан у свим темама, систем допушта различите интензитете учешћа. Појединац може непосредно гласати о питањима која добро познаје, а у другим областима делегирати утицај лицу од поверења [Blum and Zuber, 2016: 165–166]. Тиме се ублажава когнитивно преоптерећење директне демократије и истовремено избегава пасивност класичног изборног модела.

Друга предност тиче се трансформације представљања. Заступник у ликвидној демократији не мора бити страначки представник, већ може бити тематски актер чији ауторитет произлази из стручности, кредибилитета или вредносне блискости са делегаторима [Valsangiasomo, 2021: 4, 8]. Представљање се помера од модела одобравања, у коме се мандат оцењује тек на следећим изборима, ка моделу сталне реактивности. Право на опозив не укида представљање, већ га чини променљивијим и одговорнијим.

Трећа предност је епистемичка. Ако је знање у друштву дисперзивно, мрежа делегација може усмеравати политички утицај ка информисанијим актерима без укидања формалне једнакости грађана. У најбољем случају, ликвидна скупштина спаја локално искуство, експертску процену и опозиву демократску контролу [Landemore, 2020: 7–8; Valsangiasomo, 2025:

⁷ У дигиталним демократским процедурама кôд није само средство за извршење одлуке. Он одређује редослед видљивости, услове учешћа, правила филтрирања и начин рачунања исхода [Gillespie, 2018: 24; Gorwa, 2024: 1–5].

12–14]. Ова предност је најјача у областима у којима је потребно повезати стручност и ширу јавну легитимацију, као што су дигитална регулација, животна средина, урбанизам и образовна политика.

Најозбиљнији ризик односи се на концентрацију утицаја. Мрежа делегација не мора произвести дисперзивну колективну интелигенцију. Она може створити супергласаче који акумулирају велики број поверених гласова [Ford, 2002: 6; Behrens et al., 2014: 30–33]. У том случају ликвидна скупштина би само заменила један облик елитизма другим. Разлика је у томе што нова елита не би морала да буде страначка, већ платформска, медијска или експертска.

Други ризик произлази из платформске архитектуре. Правила модерације, алгоритми рангирања, резултати претраге и визуелно позиционирање садржаја одређују шта корисник види и које иницијативе стичу политичку видљивост [Gillespie, 2018: 24; Tseng, 2025: 109–111; Gorwa, 2024: 1–5]. Ако таква правила нису јавно контролисана, ликвидна скупштина може произвести прикривену алгоритамску селекцију политичких опција.

Трећи ризик тиче се поларизације и дезинформација. Платформе вођене комерцијалним или политички пристрасним алгоритмима могу стварати ехо-коморе, у којима корисници претежно сусрећу садржаје који потврђују њихове већ постојеће ставове [Sunstein, 2017: 6–7; Benkler et al., 2018: 32–34]. У таквом окружењу делегирање не мора усмеравати гласове ка компетентним актерима, већ ка највидљивијим и најактивнијим учесницима. То би смањило делиберативни квалитет модела.

Четврти проблем је напетост између проверљивости и тајности гласања. Да би заступници били одговорни, мора се знати како су користили поверене гласове. Да би грађани били заштићени од притиска, њихов избор мора остати тајан. Ова напетост је посебно осетљива у систему који бележи гласове, делегације, политичке преференције и мреже поверења. Зато је техничка безбедност нужан, али недовољан услов демократске легитимности.⁸

ПРАВНО-ИНСТИТУЦИОНАЛНИ УСЛОВИ ПРИМЕНЕ

Превођење ликвидне демократије из теоријског концепта у институционални модел захтева јасно одређивање њене улоге у државном апарату. Најрадикалнији модел био би ликвидна скупштина као други дом парламента. У том случају она би имала законодавни капацитет, право на амандмане и могућност да учествује у усвајању закона [Valsangiacomo, 2025: 2–4]. Тај модел би највише проширио учешће, али би истовремено отворио ризик институционалне блокаде и нестабилности.

Умеренији модел био би тематски ограничено тело за области у којима је корисна висока стручност и континуирана партиципација као што су дигитална регулација, заштита животне средине, локално планирање,

⁸ Проблем је двострук јер заступник мора бити проверљив због одговорности, али делегатор мора бити заштићен од притиска, профилисања и накнадне политичке одмазде [Behrens et al., 2014: 53–56].

образовање или јавна управа. Најопрезнији модел био би саветодавно или суспензивно тело. Оно не би доносило законе, али би могло да иницира расправе, тражи додатно образложење, привремено заустави одлуку или покрене јавну ревизију. Такав модел је институционално најреалнији јер смањује ризик паралелног суверенитета.

Правни услови примене морају обухватити најмање четири елемента. Прво, мора се одредити да ли су одлуке ликвидне скупштине обавезујуће, суспензивне или саветодавне. Друго, треба прописати ко има право непосредног гласања и делегирања. Треће, неопходна су ограничења концентрације гласачке моћи, као што су максималан број делегација, тематски лимити или механизми аутоматске дисперзије. Четврто, мора постојати независна контрола софтвера, алгоритама, безбедности и обраде података.

Алгоритамска регулација не сме бити препуштена само администраторима платформе. Ако код делује као процедурално правило, онда мора бити подложен јавном надзору, ревизији и правној одговорности. Софтвер отвореног кода, независна безбедносна процена, проверљивост гласања, јасна правила модерације и право на жалбу представљају минимум институционалне заштите [Landemore, 2020: 121–124; Tseng, 2025: 160–161]. У супротном, дигитална процедура може постати нетранспарентни посредник политичке воље.

Посебно је важно питање заштите података. Ликвидна скупштина би прикупљала осетљиве податке о политичким ставовима, делегацијама и односима поверења. Због тога је неопходна строга забрана неовлашћеног прављења дигиталног профила грађана, како од стране приватних софтверских актера тако и од стране државних органа. Практично решење може бити раздвајање грађанског идентитета од платформског псеудонима, при чему би прави идентитет био познат само независном акредитационом телу [Behrens et al., 2014: 56].

ПРИМЕНЕ МОДЕЛА ЛИКВИДНЕ СКУПШТИНЕ

Емпиријска примена ликвидне демократије показује да овај концепт треба посматрати као скуп различитих социо-техничких аранжмана. Њихови исходи зависе од односа између алгоритамске архитектуре, правног оквира и политичког контекста. Најпознатији случај је LiquidFeedback у Немачкој пиратској партији. Платформа је омогућавала директно гласање, тематску делегацију, транзитивно делегирање и опозив гласа [Behrens et al., 2014: 13–17]. Истовремено, анализа њене употребе показала је тенденцију ка концентрацији гласачке моћи и појави утицајних заступника [Kling et al., 2015: 208–217].⁹

Другачији пример представља употреба платформе Adhocracy у оквиру рада немачког Бундестага о интернету и дигиталном друштву. Она није била замишљена као паралелни парламент, већ као канал за јавне

⁹ LiquidFeedback обухвата предлагање, расправу, побољшавање иницијатива и одлучивање. Због тога је важан пример спајања софтверских правила и демократске процедуре [Behrens et al., 2014: 16–17].

предлоге и консултације. Њен значај је у томе што показује умеренији модел где дигитална платформа може проширити јавни утицај без преноса законодавне моћи на неформалну мрежу делегација [Adler, 2018: 134–143; Behrens et al., 2014: 16–17].

У корпоративном окружењу значајан је експеримент Google Votes, интерни систем који је компанија Google користила између 2012. и 2015. године. Посебност тог модела била је употреба ранжираних делегација, јер је корисник могао унапред одредити више потенцијалних заступника [Hardt and Lopes, 2015]. Овај пример показује да ликвидна демократија може функционисати и у мањим организационим системима. Ипак, корпоративно окружење нема исте захтеве као државна демократија, јер не решава питање суверенитета, једнаког грађанства и јавне одговорности.

Платформа vTaiwan представља другачији тип дигиталног демократског експеримента. Њено тежиште није на класичном делегирању гласова, већ на алгоритамском мапирању консензуса. Користећи Pol.is, она групише ставове учесника и наглашава предлоге који могу добити подршку различитих група [Tseng, 2025: 113–118]. Овај пример је важан јер показује да дигитална демократија не мора бити сведена на гласање. Њен домет може бити у унапређењу расправе, препознавању тачака сагласности и припреми квалитетнијих јавних политика.

Поређење ових случајева потврђује да ликвидна демократија није јединствен модел који се може механички пренети у сваку институцију. LiquidFeedback показује могућности и ризике делегативног гласања, Adhocracy показује консултативни модел, док Google Votes указује на организациону примену, а vTaiwan наглашава делиберативно мапирање консензуса. За државне институције најважније је да техничка иновација у демократским процесима доношења одлука мора бити подређена јасном правном оквиру и демократској контроли.

ЗАКЉУЧАК

Ликвидна скупштина представља иновативан покушај да се ограничења савремене представничке демократије ублаже повезивањем директног учешћа, делегативног представљања и тематске специјализације. Њен демократски потенцијал налази се у селективној партиципацији, сталној опозивности, флексибилнијем представљању и могућности да се дисперзивно знање грађана институционално обради. Зато она може бити вредна допуна политичком систему, нарочито у областима у којима је потребно повезати стручност и јавни легитимитет.

Анализа, међутим, показује да ликвидна скупштина не може бити технолошки лек за кризу демократије. Она производи озбиљне ризике попут концентрације утицаја, зависности од платформске архитектуре, алгоритамске нетранспарентности, поларизације, дезинформација и могућности злоупотребе политичких података. Њена демократска вредност не произлази из саме чињенице да је дигитална, већ из начина на који су

уређени делегирање, опозив, јавност расправе, заштита података и институционална одговорност.

Ликвидна скупштина не треба у потпуности да замени парламент. Њен домет је највећи као допунско, тематски ограничено или саветодавно-суспензивно тело. У таквом облику она може проширити канале учешћа и побољшати квалитет јавних политика, без стварања паралелног центра суверенитета. Услов њене примене јесте правно и политички контролисана институционализација, при чему би се формирањем и применом модела ликвидне скупштине могао смањити демократски дефицит и повећати легитимност политичких одлука.

ЗАХВАЛНИЦА

Чланак је настао у оквиру истраживања за докторску дисертацију под насловом „Ликвидна демократија као нормативно-институционална алтернатива представничкој демократији у условима платформског посредовања политичког одлучивања”, која се израђује на докторским академским студијама политикологије Факултета политичких наука Универзитета у Београду. Истраживање је усмерено на анализу институционалних могућности, нормативних ограничења и демократских последица примене модела ликвидне демократије у савременим условима дигиталног и платформског посредовања јавног одлучивања.

ЦИТИРАНИ ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

- Adler, Anja (2018). *Liquid Democracy in Deutschland: Zur Zukunft digitaler politischer Entscheidungsfindung nach dem Niedergang der Piratenpartei*. Bielefeld: transcript.
- Behrens, Jan; Axel Kistner, Andreas Nitsche and Björn Swierczek (2014). *The Principles of LiquidFeedback*. Berlin: Interaktive Demokratie e. V.
- Benkler, Yochai; Robert Faris and Hal Roberts (2018). *Network Propaganda: Manipulation, Disinformation, and Radicalization in American Politics*. Oxford: Oxford University Press.
- Blum, Christian; Christina Isabelle Zuber (2016). Liquid Democracy: Potentials, Problems, and Perspectives. *Journal of Political Philosophy*, 24(2): 162–182.
- Fishkin, James S. (2009). *When the People Speak: Deliberative Democracy and Public Consultation*. Oxford: Oxford University Press.
- Ford, Bryan (2002). *Delegative Democracy*. Lausanne: École Polytechnique Fédérale de Lausanne.
- Gillespie, Tarleton (2018). *Custodians of the Internet: Platforms, Content Moderation, and the Hidden Decisions That Shape Social Media*. New Haven: Yale University Press.
- Gorwa, Robert (2024). *The Politics of Platform Regulation: How Governments Shape Online Content Moderation*. Oxford: Oxford University Press.
- Hardt, Steve; Lia C. R. Lopes (2015). Google Votes: A Liquid Democracy Experiment on a Corporate Social Network. *Technical Disclosure Commons. Defensive Publications Series*, 79.
- Kahng, Anson; Simon Mackenzie and Ariel D. Procaccia (2021). Liquid Democracy: An Algorithmic Perspective. *Journal of Artificial Intelligence Research*, 70: 1223–1252.
- Kling, Christoph Carl; Jérôme Kunegis, Heinrich Hartmann, Markus Strohmaier and Steffen Staab (2015). Voting Behaviour and Power in Online Democracy: A Study of Liquid-Feedback in Germany's Pirate Party. *Proceedings of the 9th International AAAI Conference on Web and Social Media*, 208–217.

- Landemore, Hélène (2020). *Open Democracy: Reinventing Popular Rule for the Twenty-First Century*. Princeton: Princeton University Press.
- Miller, James C. III (1969). A Program for Direct and Proxy Voting in the Legislative Process. *Public Choice*, 7(1): 107–113.
- Randma-Liiv, Tiina; Veiko Lember /eds./ (2022). *Engaging Citizens in Policy Making: E-Participation Practices in Europe*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing.
- Smith, Graham (2009). *Democratic Innovations: Designing Institutions for Citizen Participation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sunstein, Cass R. (2017). *#Republic: Divided Democracy in the Age of Social Media*. Princeton: Princeton University Press.
- Tseng, Yu-Shan (2025). *Liquid Democracy: A Comparative Study of Digital Urban Democracy*. Hoboken: Wiley.
- Valsangiacomo, Chiara (2021). Political Representation in Liquid Democracy. *Frontiers in Political Science*, 3: 591853.
- Valsangiacomo, Chiara (2022). Clarifying and Defining the Concept of Liquid Democracy. *Swiss Political Science Review*, 28(1): 61–80.
- Valsangiacomo, Chiara (2025). Six Arguments in Favor of Liquid Assemblies. *Critical Review of International Social and Political Philosophy*, 1–24.

ЕЛЕКТРОНСКИ ИЗВОРИ

Ford, Bryan (2014). Delegative Democracy Revisited. Доступно на: <<https://bford.info/2014/11/16/deleg.html>>. Приступљено: 22. 4. 2026.

REVIEW SCIENTIFIC PAPER

Received: 2026/5/7

Accepted: 2026/5/20

INSTITUTIONALIZING LIQUID DEMOCRACY Scope, Limits and Application of the Liquid Assembly Model

by

JOVAN V. DIMITRIJEVIĆ

Belgrade, Serbia

jovan.v.dimitrijevic@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0006-8322-4991>

SUMMARY: The paper examines whether liquid democracy can be institutionalized through the model of a liquid assembly as a complementary institution within representative democracy. The analysis starts from the crisis of legitimacy of the electoral-party model and Fishkin's trilemma of democratic reform, which shows the difficulty of combining mass participation, political equality and deliberative quality. The paper relies on theoretical-normative analysis and a critical review of democratic theory, platform studies and computer-science literature. It argues that a liquid assembly can strengthen selective participation, flexible representation and the epistemic quality of public decisions, but only if it is designed as a socio-technical institution with clear legal, algorithmic and security safeguards. The main risks are concentration of voting power, algorithmic opacity, polarization, disinformation, misuse of political data and tension between verifiability and

secrecy of the vote. The paper concludes that the liquid assembly should not replace parliament. Its realistic institutional role is that of a supplementary, thematically limited or advisory-suspensive body in areas of public policy where expertise and democratic legitimacy need to be connected.

KEYWORDS: liquid democracy; liquid assembly; representative democracy; platform governance; algorithmic regulation; digital democracy